

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

Nr. 243.

Braşov, Joi 2 (15) Noembrie.

1900.

Ce voiesce d-l Koerber?

După enunţiaţiunile ministrului preşedinte Koerber, făcute cu ocaziunea congresului industriaşilor, se lăţise părerea, că guvernul s'a apropiat de vederile partidelor germane în ce priveşte modul de procedere faţă cu viitorul parlament central. Acuma însă se vede, că numai foarte puţin au putut să liniştască espunerile ministrului preşedinte pe Germani, pe când pe toţi ceilalţi i-au nemulţumit.

Tocmai acum se ţin întruniri electorale în Viena. O astfel de întrunire au avut alaltăieri şi alegătorii de partidă progresistă germană din primul arondisment al capitalei. Cu ocaziunea această unul din conducătorii cei mai vechi ai acestei partide, cea mai numărösă şi puternică între partidele germane, şi-a spus vederile asupra situaţiunei.

Acest vechi parlamentar, Dr. Josef Kopp, a accentuat în deosebi, că Germanii progresişti nu pot ađi încă să ia o poziţiă definitivă faţă cu guvernul Koerber din simpla cauză, că nu ştiu ce voiesce acest guvern.

Astăđi, dişe el, aprópe tot ce se exprimă prin conceptul „Austria“ e pus în cesiune, afară numai de purtătorul coronei şi de armată. Tóte celelalte se clatină. Monarchul ca şi guvernul de ađi voesc fără 'ndoială să susţină constituţiă, această însă nu e destul, căci constituţiă trebuie să fie înrădăcinată în poporaţiune. A avut dreptate ministru-preşedinte când a diş la congresul industriaşilor, că constituţiă devine indiferentă în ochii poporaţiunei, decât parlamentul e neactiv. Poporul judecă constituţiă după fructele ei. Badenii cu ordonanţele lui de limbă a impins poporaţiunea germană trezvie, seriösă şi moderată în tabăra lui Schönerer şi Wolf. Deputaţi aceştia, stând sub presiunea alegători-

lor lor, au trebuit să-şi ia refugiu la obstrucţiune. Recunoşce, că este periculösă obstrucţiunea, der este justificată când dreptul poporului se calcă cu forţa brutală.

Vorbind despre atitudinea partidei germane progresiste faţă cu guvernul, Dr. Kopp dişe: „Ministru-preşedinte ni-a spus la congresul industriaşilor, că de partidă lui se ţin toţi aceia, cari voesc ceea-ce voiesce el. Der ce voiesce el? Acesta n'o póte spune nimeni. Guvernul trebuie să se pronunţe clar şi limpede faţă cu pretensiunile din tabăra clericală şi slavă, şi decă nu o va face, atunci merită deplina noastră neîncredere.“

Din aceste constatări ale conducătorului progresist se vede lámurit, că încă şi ađi Germanii sunt foarte neliniştiţi şi nedumeriţi în ce priveşte atitudinea guvernului şi că se tem, ca nu cumva politica lui să aibă rezultate, cari să favorizeze mai mult nisuinţele federaliştilor, decât ale centraliştilor.

Când va eşi odată Austria din această situaţiune neclară şi nesigură? Până atunci de sigur că nu, până când însu-şi guvernul nu va păşi înainte c'un program clar şi hotărît, care să aibă în vedere binele general.

Desider Szilagyi — ministru de interne? „Magyarország“ spune, că prin culoarele camerei deputaţilor s'a răspândit ieri seara, că acum sunt înlăturate tóte piedecile şi greutăţile, ce steteau în calea numirii lui Desider Szilagyi ca ministru de interne. Numirea lui în acest post se va publica încurând. — Scim, că Szilagyi nu prea era *persona grata* la curte. Discursurile, ce le-a ţinut cu ocaziunea desbaterii asupra declaraţiunii moştenitorului de tron şi despre cari — după foile unguresci — însuşi Majestatea Sa s'a pronunţat favorabil, îi vor fi oblit, póte, din nou calea la fotoliul ministerial.

Procesul asasinilor bulgari.

Bucuresci, 31 Octomvrie v.

Incă înainte de amiađi sala tribunalului Ilfov, în care se judecă procesul asasinilor bulgari, era plină de un numărös public. Numai cei cu bilete pot intra în sală. La masa cea lungă verde din mijlocul salei au fost invitaţi de cătră d-nii procurori să ia loc reprezentanţii pressei. Afară de presa română sunt de faţă corespondenţii diarelor „Figaro“ şi „Journal des Débats“, al diarelor „Berliner Lokal-anzeiger“, „Tribuna“ din Roma, „Corriere della sera“ din Milan, „N. Fr. Presse“, „Pester Lloyd“, „La Bulgarie“ din Sofia, „Akropolis“ din Atena şi altele.

Sunt rezervate locuri şi pentru corpul diplomatic. Am remarcat aici pe agentul diplomatic bulgar din Bucuresci Teodoroff, apoi pe Şivaceff fost presidential tribunalului din Sofia şi ađi consilier la Curtea de apel din Rusoşuc, şi pe vice-preşedintele tribunalului din Sofia Zaneff.

Aceştia doi din urmă, mi-se spune, au fost trimişti anume de guvernul bulgar, ca să asiste la proces şi să-i raporteze. Şivaceff, pe când era încă preşedintele tribunalului din Sofia, a pus în libertate pe Cialicoff, asasinul Românului Cradja. Indată după această faptă a fost înaintat la curtea de apel din Rusoşuc.

Sedinţa s'a deschis la ora 12 1/2. Preşedinte: d-l D. Giuvanu; asesori: d-nii Vlasto şi Cudalbu; reprezentanţii ministeriului public: d-nii Ciocărdia procuror general şi Emil Miclescu prim-procuror; greşier: d-l Sachelarie; interpret: Lazăr Duman interpret la agenţia bulgară din Bucuresci.

Preşedintele ordonă să fie introdus acuşaţii în sală. O vruă mişcare se produce în public la intrarea celor 9 acuşaţi. Etă acuşaţii ou apărătorii lor:

Boicu Ilieff, apărat de d-l avocat Butoianu; Nic. Miteff, apărat de d-l avocat Sipsomo; Mitu Stoicoff, apărat de d-l avocat Const. Lahovary; Chr. Carambuloff, apărat de d-l avocat Mircea Poenaru-Bordea; Al. Trifanoff, apărat de d-nii avocaţi Mihail Valerian şi Victor Fotescu; Stoian Dumitroff, apărat de d-l avocat Al. Brăescu,

Spiru Alexoff apărat de d-l avocat Camil Dumitrescu; Achim Peteff, apărat de d-l avocat Teodor Vanghele; N. Bogdanoff, diş şi Hagiu apărat de d-l avocat Nicolae Durma.

La spatele fiă-cărui din acuşaţi e postat câte-un gendarm.

Preşedintele invită pe greşier să dea cetire listei juraţilor.

După-oe interpretul depune jurământul, preşedintele ia starea civilă a fiă-cărui acusat. Când ajunge rândul la Stoian Dumitroff asasinul lui Stefan Mihăileanu, el spune, că este bulgar din Macedonia, născut în Scopia în etate de 19 ani, de profesiune croitor, domiciliat în Bucuresci, Strada Bolintineanu. Preşedintele spune, că se află în posesiunea actului de nascere a lui Dumitroff ce i-a fost trimis de consulatul turcesc prin ministerul român de esterne. Acest act arată, că Dumitroff e de 22 ani, că prin urmare e major, ér nu minor cum susţine el. Acusatul cere actul să-l vadă şi după-oe îl vede dişe, că vine dela autorităţile turcesci, şi că-l contestază, căci el n'a fost botezat într'o moschee, oi într'o biserică ortodoxă.

Şedinţa se suspendă pe câte-va minute. La redeschidere se constituie curtea ou juraţi. Prin sörte sunt desemnaţi juraţi următorii d-nii: Victor Babeş, I. Mănesou, Vasile Assan, D. Roşu, D. Matac, So. Ottnescu, N. Vlădescu, I. Carcaleţeanu, Ştefan Sihleanu, Const. Chiru şi A. F. Robescu;

juraţi suplimentari: d-nii D. I. Movi-lean şi Petre Gârboviceanu.

Juraţii depun jurământul. Preşedintele arată acuşaţilor pentru-oe sunt daţi în judecată. Cei dintăi patru: pentru omorul săvîrşit în nóptea de 24 Ianuarie 1900 asupra lui Fitowski; al cincilea Trifanoff ca complice moral al acestui omor. Stoian Dumitroff pentru omorul lui Stefan Mihăileanu, ér Spiru Alexoff şi Peteff ca autori morali ai acestui omor. În fine Bogdanoff pentru complotul diş contra persoanei Regelui Carol.

Urméză apelul nominal al părţii civile şi al martorilor. Partea civilă e reprezentată de d-na veduvă Mihăileanu asistată

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Fântăna cu găletă.

Traducere din l. germană, de Victor V. Popescu.

(Urmare.)

Cu plăcere inspiram aerul aromat al munţilor şi eram cu totul frapat sosind în idilioa vale Ettal. Surugiul meu imi recomanda să esaminez imponenta biserică a mănăstirei de odinioară. Eu urmai acestui consiliu şi în adevăr num-i părü deloc réu. Înaintea bisericei staţionau mai mult de două-spre-dece trăsuri, ai căror oălători se opriseră aici, ca să privească renumita orgă, ornamentele artistice ale bisericei, altarul şi alte opere de artă.

D'abia intrasem în interiorul bisericei, când zării pălăria galbenă-auriă apropiindu-se spre mine. Am rămas înmărmurit, nu într'atâta la privirea drăgălaşei Franceze, cât la aceea a asociatorului ei, care cu degetul ridicat îi atrăgea atenţiunea asupra frescelor de pe boltituri. Nu era aită persónă decât bărbatul îmbrăcat în mantaua cea lungă de voiağıu, care imi împedecase calea în Obe-

rau. În urma lor venea micul Anatole, condus de bunica-sa. Fiind foarte înouroat de descoperirea făcută, ei trecură pe lângă mine.

Afară văđuiţi familia urcându-se în trăsura, care îi aştepta. Cele două dame ocupară locurile de dinapoi, ér domnul cu mantaua cea lungă şi cu copilul ocupară pe cele din faţa lor. Ademenitorea mamă neteđi përul creş al mititelului, zimbînd — Dómnne! ce zimbire cerescă mişcătoare! După aceea trăsura lor se perdü printre celelalte trăsuri, lăsând în urmă-i un nor de praf, care ispitea să oprască în curs pe slăbănogul cal, ce cu mai mare ostentăla, decât succes, se silea să-i urmeze. Maliţioşa sörte mi-arăpît din nou pe fraţuzoica, — astăđi deja pentru a treia-óra.

Der acum cel puţin mi-s'a dat ocaziune de a-mi urma combinaţiunile mai abundent. Soşul acestei dame era va să dişă colonel, precum îl agrăise cunoscutul său în Oberau. Acesta aşi fi aflat'o şi singur în ori-ce cas; căci aceea, că Francesul era militar, îl trăda şi aparienţa sa marşială. Pécăt numai de tinăra damă, care era legată de un bărbat bătrînicios! Acum credeam, că

pot să mi explic trăsăturile suferinde de pe faţa ingerescă a tinerei femei vrednice de compătimit. Sërmană femeie! Aşa de tinăra, aşa de frumoasă, — şi să fi legată de un bătrân, care nu te póte înţelege. Decă nu ai afla mângăere, fiind mama unui copil iubit, ar trebui să desperezi séu ar trebui să piei ca multe sute de sóte de suferinţă din oraşul tşu natal!

Şi în mijlocul acestor observaţiuni moleşitoare, am cercat să-mi şterg din minte privirea cu care mă atinsese la pórtă bisericei, când a trecut pe lângă mine. Ce se afla în această privire! O durere mută, lipsă de speranţă, póte şi o rugare timidă séu o mulţumită ferbinte pentru compătimirea, care trebuie s'o fi cetit din ochii mei.

Ca în vis imi trecü timpul şi mai curând de cum aşi fi cređut zăcea înainte-mi Oberammergau, pentru relaţiunile dela tşără cu case foarte mari, împodobite cu fresce. Eu mi-am căutat cartirul, ce-l inchiriasem înocă dinainte, anume pentru jocul de pasiune, der din nefericire stăpănul speculativ inchiriasse de mult unui alt domn odaia mea; şi în loc să aflü, precum speram, o primire amicabile, a trebuit să mai îndur

şi grobianităţi de la stăpănul casei, care se părea a fi foarte iritat, căci imi dişe: „aţi sosit prea târđiu“, aşa că am preferat să-mi întorc paşii în altă parte.

Oăutând mult în oóce şi 'n colo, am aflat în fine o locuinţă liberă, ou care avui noroc; ea era situată în partea de jos a unei case tşărănesci, ou un etagiu, lângă riu-leţul Ammer, care curgea prin mijlocul satului. Ferestra odăii mele era cătră grădină, o grădină umbrösă, şi foarte frumoasă, ou diferiţi pomi roditori.

După-oe mi-am aranjat odaia, am plecat să cercetez poziţiă satului şi împrejurimea.

În vestibul am întâlnit mai mulţi străini, cari sigur locuiau tot sub acest acoperemént. Tocmai când treceam pe lângă scara, ce conducea în etagiü, am fost surprins auđënd o voce prea cunoscută. Era óre posibil? Mă 'nşela óre fantasia mea, séu în adevăr era o întâmplare curiösă? Auđi paşi în urmă-mi şi în acel moment trecü şi familia colonelului frances pe dinainte-mi. Ni-non—căci aşa o numise ađi diminétă cătră străin, — mergea în urma bărbatului ei şi înaintea copilului prin vestibulul cel în-

„GAZETA“ iese în încăre şl.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şéşe luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminéc 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şéşe luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminéc 8 franci.
Se prenumără la tóte oficiile postale din întrü şi din afară şi la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Tşergul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şéşe luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 or. v. a. séu 15 bani. — Atăt abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

de d-nii advocați Petre Grădișteanu, Cernescu și Policrat. Martorii sunt în număr de șese și se află toți prezenți.

Președintele adresându-se procurorului general cere să arate Curții probele despre vinovăția acușatorilor. D-l Cioacărdia, procuror general, răspunde, că dovedile sunt cuprinse în actul de acuzare și în raportul camerei de punere sub acuzare.

La invitarea președintelui grefierul dă cetire acestor acte, după care ședința se suspendă.

La mormântul lui Ștef. Moldovan.

Acastă cuvântare funebrală rostită în 6 Noembrie 1900 la grăpa repausatului preposit capitular

Ștefan Moldovan

cu sinceră condolență o închină Ilustrei familii a veneratului defunct oratorului

Coriolan Brediceanu.

Adânc întristată familie!

Jalnic! ascultători!

Și noi Românii de carte, membrii ai mai multor reuniuni culturale române, am petrecut acest cociug — ca să dăm cu profundă reverință și recunoștință tributul meritului adevărat.

Binemeritat pentru națiune e, cela ce lucră și jertfesece pentru întărirea și progresul ei.

Viața de aproape un secol e viața prepositului Ștefan Moldovan, ce apune ați în mormânt.

Un secol de renaștere și de deșteptare — dăr și de lupte grele, — un secol de înaintare și conștiință națională, dăr și plin de amar și suferințe, a fost secolul al XIX, pentru națiunea română.

Lucru, luptă, jertfă, abnegațiune și perseverență a prafins acest secol dela fiul națiunii, dăr a și născut acest secol și au trăit în el bărbați muncitori, rezoluți, devotați, marinimoși, întrepiziți, cari au dat piept cu furtunele și au paralisat pericolele amenințătoare, astmod salvând naia națiunii.

Petru Maior, Șinoai, Bărnuz, Mureșianu, Iancu, Șuluț, Dobra, Gojdu, Bariș, Șaguna sunt figurile măiestose din secolul al XIX-lea, bărbați, deși de diferite confesii, dăr unde interesul culturai naționale se ivea, și oând existența națională îi chema — umăr la umăr erau și la lucru, și la luptă, și la jertfă.

Din acăsta devisă de viață a antelupătorilor Români a supt Ștefan Moldovan ideile și convingerile sale și din virtuțile și înțelepciunea acestor bărbați s'a format caracterul său curat ca cristalul; acăstia l'au învățat și pe el a munci cu modestia și perseverență la întărirea și progresul națiunii sale.

Primul episcop al Lugoșului, neitalul Alexandru Dobra, care la intronizarea sa a dîs: „Ne-am reîntors la mama Roma, „oa dela sinul ei de-adreptul să sugam iu-

„birea națiunii și puterea credinței“. — Alexandru Dobra, când sub acest simbol a adunat în jurul scaunului său bărbați de asemenea înaltă cugetare — ca Aron, Nagy, Kiss, Pap Gavrilă, — Episcopul Dobra și în repausatul St. Moldovan a aflat virtuțile recerute, ca să l facă sfetnicul său.

Toți acăstia și cu dîșii St. Moldovan au fost modele de caractere naționale.

Nu-i de timp, nici de omen a descrie activitatea rodnică și afirmarea plină de demnitate națională — a acestor bărbați, oi mă mulțumesc numai cu o simplă caracterizare.

Pe toți i-a caracterizat iubirea de neam și desinteresarea — și iubitul repausat Ștefan Moldovan:

ambitiunii vane nu a avut;

de frică nu a sciut;

persecuțiunile nu l'au înfrânt.

Votul său l'a dat conșciențios și tot-dăuna pentru principiile cele mai folositoare națiunii; din avutul său cinstit a ajutat tot ce a servit pentru progresul cultural național, ba chiar la întemeierea celui mai de frunte focal cultural al „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român“ și la întemeierea „Reuniunii de lectură“ din loc, numele repausatului Ștefan Moldovan e între cei dintâi întemeiatori.

Așa prepositul St. Moldovan curat Român s'a născut, curat Român a trăit, curat Român a murit, nu numai după nume, oi și ca caracter venerat, adorat, binecuvântat de convingerea generală neimpărțită a tuturor Românilor.

În grăpa sa deschisă străbată binecuvântarea noastră:

„Binemeritat ești adoratorul nostru pentru națiune, căci ai lucrat și ai jertfit pentru prosperarea ei!“

Și la glasul nostru de binecuvântare răsună din văzduh cuvinte de chemare!

Audiți!

Vino Ștefan Moldovane!

Sentinela bravă!

Păz toriile credincios!

Luptătorule neînfrânt!

Vino în ceriuri la fericeirea de veci!

E glasul Tatălui ceresc. — Sufletul lui nobil se înalță, se înalță în cer.

Sufletul lui apropiindu-se de scaunul Tatălui ceresc vede pe contemporanii săi, bărbați binemeritați ai națiunii, așteptându-l între rugăciuni în jurul tronului divin — ajuns în fața Domnului Dumnezeu îl binecuvântă.

Sufletul lui Ștefan Moldovan fermecat de fericeirea deschisă cu însușirile, cari îl caracterizau în viață, bun, blând, drept, înțelept și peste toate acăstea modest, cade în genuchi înaintea Părintelui tuturor și cu duiosă voce suspină:

„Mulțumesc Ție Dămine, îndurarea Ta „nu m'a părăsit nici când și nici acum! „Mulțumesc Ție! Țertă și ascultă, bunule Părinte, rugarea mea cea dintâi de o aș-

tern înaintea Ta! Părinte atotputernice! „Amărită și necăjită lăsat-o-am. Te rog! „Scapă-o de dușman! Scutesce-o de rău! „Fie-ți mila de ea, de nația mea română!“ Amin!

Papa și dojana arhiepiscopului Stadler. Din Agram se anunță, că „Narodni Listi“ primesce dela corespondentul său din Roma următoarele informațiuni despre audiența arhiepiscopului Stadler la Papa:

Papa a dîs, că șcie bine, ce greutate se pun înaintea arhiepiscopului în propovăduirea liberă a credinței și că piedecile acăstea derivă tocmai dela acăia, cari în virtutea convențiunilor existente ar trebui să sprijinască biserica. Papa a provocat pe Stadler să-i faoă cunoscută cauza dojaniei, ce a primit-o și și-a exprimat regretele, că ea n'a fost mai înainte comunicată St. Scaun, după cum prescriu legile bisericești puterilor catolice. Acăste puteri nu pot să dojenască pe un arhipăstor, decât dacă dojana a fost mai înainte comunicată Romei spre aprobare.

Posta și numele maghiare ale localităților. Veți întreba, dacă o reuniune școlară are ceva comun cu posta? Așa se vede, că în țera oblăduirii șovinismului maghiar are, căci altfel nu s'ar fi putut întâmpla, ca „Reuniunea regnicolară școlară maghiară“ să provăce pe ministru de comerț Hegedüs a dispune, ca posta și telegraful „maghiar“ (ce nu-i „maghiar?“) să nu trimită la locul destinației lor decât scrisorile, pachetele și telegramele pe a căror adresă numele localității, unde are să fie trimise, vor fi indicate cu numele oficial maghiar.

La cererea acăsta arhișovinistă ministru Hegedüs a răspuns, că posta și telegraful folosesc numai numele maghiare ale localităților pe scrisorile oficiale, și astfel și străinătatea, venind în contact cu posta maghiară, încă folosesc numirile acăstea. Epistolele libere de portă nu sunt înămate, decât având numiri maghiare de localități. Nu numai în catalogul de nume pentru folosirea în interiorul țării, oi și în acela pentru străinătate, nu sunt decât nume maghiare de localități și publicul a fost făcut atent să se folosască de acăste nume, căci la cas contrar posta nu răspunde pentru întârșieri și încurcături. Mai mult, decât atât, nu pôte face ministru, fiindcă trebuie să țină seamă de convențiile internaționale. Postele din străinătate sunt date a înmăna scrisorile adresate la „Bécs“, „Lipese“ etc., tocmai precum posta maghiară e dată a înmăna scrisori din străinătate, cari vin pe adrese străine.

Răspunsul ministrului de sigur nu va mulțami pe șovinisti, cari sunt atât de timpizi să nu vadă, că berlinesul de piidă nu șcie ce-i „Nagy-Szabes“, „Szászváros“ etc., oi șrie Hermanstadt, Broos etc. D-

Hegedüs însă ar fi făcut mult mai bine, dacă în loc de a sta de vorbă cu cei dela amintita reuniune școlară maghiară, li-ar fi răspuns să-și vadă mai bine de bocovna și în loc de a face șovinism descreșat, mai bine ar învăța puțină geografă ori vr'o limbă străină, de care chiar în Ungaria ar avé mai mare folos, decât de a-și frământa creerii cu maghiarisarea.

SCRIRILE DILMI.

— 1 (14) Noembrie.

Fabricanții de vinuri artificiale. În Franca continuă campania în contra fabricanților de vinuri artificiale și drese, că-rora se atribue responsabilitatea prezentei crise vinicole. Acăstia au răspândit în Franca și în străinătate milioane de hectolitri artificiale, adesea dăunătoare sănătății. „Martin“, care a început campania în contra acestor defraudatori ai comerțului vinic publică nouă amănunte asupra chipului întrebunțat de Duval spre a fabrica și vinde vinurile sale. Acăsta preparase pentru Expoziția un vin spumegând, ușor și gustos — așa șpune eticheta — ca șampania. Ei bine, analiza chimică a dovedit, că în acest vin era numai apă și produse chimice. Sucl de strugure nu fusese luat în nici o considerăție. Guvernul frances are de gând să precedeze cu cea mai mare rigore în contra fabricanților de vin și studiază luarea de măsură, spre a veni în ajutorul tărului de vin.

Krüger în Europa. O depeșă din Bruxella anunță, că agentul transvaalian Dr. Leyds s'a înțeles definitiv cu guvernele din Franca, Belgia și Olanda asupra amănuntelor primirii lui Krüger. Leyds a trimis acestor guverne câte-o notă de cuprins indentic, după care Krüger nu va călători în Europa ca șef de stat, ci ca persoană privată. În urma acăsta nu se vor face festivități în onorea lui Krüger. Probabil el va fi primit cu cinstea, ce li-se dau șefilor statelor, cari călătoresc incognito. Lui Krüger i-a succés a salva cam 10 milioane în aur din visteria Transvaalului. După declarațiile lui Leyds, Krüger ajuns la Marsilia va publica nise documente de stat, cari vor arunca o via lumină asupra cestiunei rășboiului din Africa-sudică și vor demasca cu desăvârșire uneltirile lui Chamberlain.

Un dar Papei. „Osservatore Romano“ șrie, că vice-regele egipten a făcut de curând Papei dar nesce lucruri vechi de o forțe mare valóre. Între alte obiecte se află: un vas de terracottă din partea de sus a Egiptului, de pe timpul primei dinastii (cu 4000 ani înainte de Christos); o barcă vâpsită în diferite colorii cu șese lopățele de pe timpul celor 12 dinastii, cari se dăce, că ar fi domnit cam pe timpul lui Abraham. Se mai află și o cutie de lemn, în care, cu ocaziunea înmormențării, puneau acăi micul idoli, cari după credința de atunci, puteau să ajute mortului la judecata din urmă ca să pôtă ajunge în rai. Pe cutia se află diferite desemnuri simbolice și hieroglifice. Cutia este de pe timpul regelui judeilor Solomon.

Arhitect român. Ni-se șrie din Buda-pesta, că d-l Triboniu Almășescu a fost promovat în 30 Oct. st. n. ca arhitect, obținând diploma dela polytechnica din Buda-pesta.

Pildner — fișpan? „Magyarsorszag“ aduce șirea, că postul de fișpan al comitatului TERNAVEI-MARI, fiind vacant în urma morții fișpanului Sandor Laszlo, în cererile parlamentare se vorbesce, că urmaș al acăstuia ar fi deputatul șășese Franciso Pildner. Făia ungrășcă dăce, că deși Pildner e Șas, totuși el a dat de repetite-ori dovești despre „sentimentele sale patriotice și e unul din cei mai simpatici membri ai camerei, așa că numirea lui ar fi primită cu dumerire din toate părțile“.

Reorganizarea armatei englese. După „Daily Mail“ armata englesă e în ajun de a-șe reorganisa radical. Cu începerea anului 1901 intră în vigore noua or-

gust, ér sócra îi urma. În momentul când trecu colonelul pe lângă mine, pusei mâna fără de veste la pălăria, voind a saluta, și avui satisfacțiunea de-a fi resalutat de Ninon printr'un zimbet drăgălaș.

— „Tebeu să ne șcim ajută aici sus, cu cele două odăi“, dîse colonelul, adresându-se către soția sa și arătând asupra ferestrelor, cari erau tocmai de-asupra locuinței mele. „Și putem fi mulțumiți, că am găsit un adăpost atât de bun“.

Pe mine mă despărția va să dăce numai plafonul de drăgălaș, a cărei inimă cred, că am căștigat-o cu desăvârșire.

— „Șper, că acăsta nu ne va strica dispozițiunea“, dîse mama.

Ninon răspunse încet, așa că nu o putui înțelege și apoi se întorse către copil, apucându-l de mână. Cred, că acăsta a făcut-o numai cu intențiunea, ca să nu fiă silită să-i dea brațul bărbatului ei. Și își și ajunse scopul, căci bărbatul ei oferi brațul sócei, care mergea înaintea lor.

Eu n'am îndrăsnit s'o urmez. Ca și beat de plăcuta impresiune de-a avé o astfel de vecinătate, rămăsei mult timp înapoi.

Dăr asupra bărbatului am prins o ură de mörte. O, acăsta de sigur era un tiran barbar! Acum înțeleg prea bine cauza pentru care Ninon întrebunțeză ori-ce și ocolesce ocaziunea de a-i veni în nemărginită apropiere.

Duminecă dimineța, deja înainte de șese ore, am avut distrațiune. Șerbătorescul sunet al clopotelor își mesteca tonurile cu acordurile muziceii, care traversa stradalele cântând, și într'acăea răsuna și piulițele, deșteptând un ecou în depărtare.

Prispa străluccea de picături de rouă. De departe se zăcea de pe înălțime grupa răștignirei, pe care a fost întemeiat'o nenorocitul rege Ludovic de Bavaria înainte cu cinci-spre-dece ani.

Deja dela șapte ore băjbăia mulțimea de omeni, grăbindu-se spre capul satului, unde era strălucitul palat de șerbări. Urmaiș și eu acăstei mulțimi, dăr cu totul descurajati, căci nu puteau lua parte deja de aci începând la reprezentațiune.

Nu mai aflasem nici un bilet de intrare și fui silit să mai aștept, amuzându-mă bine său rău până la reprezentația de

măne. Înaintea giganticei case de reprezentațiunii domnea tumultul cel mai amestecat. Rîdând și vorbind își petrecea mulțimea de lume acolo, printre acăstea mai răsuna și voiele diferiților vândători, cari își înșirau mărfurile: sculpturi, cărți de text pentru reprezentațiune, cadre, fotografme, țigări și o mulțime de articoli de alimentație pentru durata pauzei jocului de pasiune.

Eu pândeam érăși pălăria galbenă-auriă, căci aflasem dela restauratorul unde eram, că cu o jumătate de oră mai înainte de-a veni eu, au fost și dîșii pe aici. De astă-dată am fost mai norocos, decum șperasem, căci după puțină ostență am zărit pe Ninon, dăr fără bărbat și fără mamă, de cari sigur a despărțit'o tumultul. Ea sta cu copilul lângă un cort, unde se vindeau diferite dulcșuri.

Eram chiar lipit de dîșa și vădui, că cumpără mai multe bomboniere cu diferite bombone, cari erau pachetate în hărțuțe colorate, dintre cari fă-care conșinea câte un fragment din vre-o poesiă.

(Va urma.)

armatei după model german. Soldații și ofițerii vor fi instruiți strict și vor fi obligați a face exerciții timp de 10 ani anual.

Dispariția unui librar. Librarul M. Samitca din Craiova — serie „Univ”. — acum 6 luni a fost declarat în stare de faliment și apoi a isbutit să încheie un concordat cu creditorii săi. Afacerile mergând însă prost și Samitca vădând, că se apropie termenul pentru achitarea primei cote și că el nu dispune de cei 20.000 lei ce-i trebuiau, a dispărut din oraș. Această dispariție a produs mare impresie printre comercianții din localitate.

Dar oferit Parisului. Esposanții italieni au hotărât să ofere orașului Paris un dar artistic, foarte frumos și de o mare valoare. Din inițiativa d-lui Pescetto, președintele comitetului esposanților din Emilia, ei vor preda în mod oficial acest cadou consiliului comunal. E vorba de 24 manuscrise splendide executate, relatând fațele istoriei Italiei dela 1848 până în zilele noastre. Aceste manuscrise sunt prețuite la 100.000 de franci. Portretele suveranilor casei de Savoia, ale omenilor politiei franceze și italieni, simpatici celor două țări, figurază în capul textelor, precum și măștile marilor orașe italiene și franceze. Cumpărarea acestei splendide opere s'a făcut printr-o subscripție publică acoperită în Italia.

O dramă a censurei. Un tânăr rus dintr-o familie bună și bogată, anume Ivan Fedowski, certându-se cu logodnica lui, Maria Oskaja, aceasta din urmă strică logodna și atunci Ivan pleacă din țară. Putin după aceea, Ivan scrie Mariei spre a-o ruga să se împace cu dânsul și să devină femeia sa. El o rugă să-i răspundă printr'un anunț de 14 c., într'un diar din Petersburg, pe care i-l desemna. Fata, care aștepta asta și dorea să revadă și să se mărite cu logodnicul ei, fu refuzată cu anunțul ei, „fiindcă censorul pressei rusești se teme că acea pretinsă corespondență amorasă se nu slujescă la disimularea unor comunicații între nihiști”. D-ra Oskaja se duse la un întreg șir de funcționari spre a-le lămuri cazul ei și a căpăta învințirea de a-și publica anunțul. D-r i-a trebuit 15 zile spre a ajunge până la directorul censurei, care îi acordă autorizația cerută; și anunțul a apărut în sfârșit, d-r la 20 Oct. v. Nenoroita fată a sfidat Joi, că Ivan Fedowski s'a împușcat la 17 Oct. v. interpretând lipsa anunțului ca semn al unei rupturi irrevocabile a logodnicei sale cu dânsul.

Asilul Félix Faure. Dilele acestuia s'a făcut în Petersburg în prezența însărcinatului de afaceri al Franței, contele de Vauvieux, a personalului ambasadei Franței și a delegaților municipalității, ceremonia punerii pietrei fundamentale aasilului de noapte fondat cu cele 25.000 ruble date pentru o operă de binefacere de către Félix Faure, fostul președinte al Republicii franceze, în timpul vizitei sale la St. Petersburg. Edificiul va avea înfățișare foarte elegantă și va fi durat în piatră; el va avea un etagiu și va cuprinde o sută șeszeci și opt de paturi. El va purta numele de „asilul Félix Faure” și pe fațadă va avea o inscripție comemorativă a vizitei prezidențiale.

Bola Țarului. Din sorginte oficială se anunță, că Țarul e bolnav de *influenză*. Complicațiunii nu s'au ivit până acum, starea subiectivă a bolnavului e mulțumitoare și astfel nu se dau buletine medicale. — Atât spune telegrama oficială rusă. O scire telegrafică din Paris dă însă, că bola Țarului ar fi gravă. El ar avea și niște figuri puternice. Scirea a produs mare senzație în cercurile politice și bursa din această cauză e foarte slabă. Din Berlin se depeșează, că scirea despre bola Țarului a produs o adâncă impresie în cercurile de acolo. Bursele sunt din cauza aceasta slabe. Președintele Loubet telegrafând, ca s'aribă scrii despre starea sănătății Țarului, a primit răspunsul, că bola de care suferă Nicolae II își urmărește cursul său regulat.

Viața regilor. Societățile de asigurare cam aleg persoanele, cari vor să și asigure viața. Ele refuză de obicei ofertele acelor indiviți, a căror chemare și ocupație este împreună cu pericolul vieții. Cine ar fi crezut însă, că și regii sunt puși în rândul acestora? Dela tragicul sfârșit al regelui Umberto însă, Societățile de asigurare se tem de surprinderi neplăcute și primejdioase, ce-i pot ajunge pe domnitori și nu prea se a îmbie asigura viața lor. În privința acesta a pățit-o cam rău regele Alexandru al Serbiei. El a făcut oferte unor societăți de asigurare austriace și ungare. Directorii amintitelor societăți s'au întrunit în urma acesta la un consiliu și au decis, că „avându-se în vedere, că viața domnitorilor este foarte nesigură în urma atentatelor îndreptate contra lor, nu primim peste tot asigurarea capetelor încoronate”.

Cununiă. D-l Ioan Pop absolvent de teologie din comuna Agristea, și d-ra *Veturia Dan* din Nadeșul s'esesc își anunță cununiă, ce se va ține în 18 Nov. n. c. în biserica gr. cat. din Ciucmandru.

Ciocnire de trenuri. Din Paris se telegrafază, că în dimineața zilei de 12 l. c. s'a ciocnit în gara „Choisy le roi” un tren accelerat c'un alt tren. Opt omei au fost omorâți, 16 alți au fost răniți. Intre cei morți se află conducătorul trenului expres și fochistul lui.

Fieca unui Faraon licitată. Dilele aceste un lucru rar a ajuns să se vândă la licitație în hala Stevens din Londra: o mumiă din timpuri vechi, fieca regelui faraon Ramses II din Egipt. Cu mumiă împreună s'au vândut și niște fotografii cu rațele Röntgen, cari arătau, că resturile pământești încă erau bine conservate. Cumpărătorii însă nu s'au prea îmbulțit să cumpere fata de rege, și abia a fost vândută cu 100 și câțiva florini.

Indisolubilitatea monarhiei.

În ședința de Luni a camerei ungare fiind la ordinea zilei desbaterea specială asupra inarticulării declarațiunii arhiducelui moștenitor, a luat din nou cuvântul Desider Szilagy, ocupând, printr'un remarcabil discurs, întreaga ședință. Partea cea mai însemnată a discursului său a fost aceea despre principiul *indisolubilității și neseparațiunii monarhiei*, explicând ideile de cari a fost condus în privința acesta Francisc Deak. Etă, în resumat, ce dăse Szilagy:

În diferite rânduri s'a discutat, că ce cuprinde în sine principiul indisolubilității și neseparațiunii. S'a pronunțat despre acesta și Francisc Deak în dieta din 1861, în discursurile și adresele sale.

Principiul *neseparațiunii și indisolubilității* stătoresce între altele, că după artic. de lege I din 1723, țările cari aparțin Ungariei sunt de a-se posede inseparabil și indisolubil. În virtutea raporturilor dintre Austria și Ungaria, raporturi stabilite prin identitatea domnitorului și prin identitatea ordinii de succesiune la tron, Ungaria împreună cu Austria și Austria împreună cu Ungaria sunt de a-se posede inseparabil și indisolubil de unul și același domnitor, firesce, că fără a-se atinge independența Ungariei, statorită tot în acea lege.

Cestiunea acesta a fost discutată într-o mare polemică, ce a avut-o Francisc Deak c'un profesor din Viena. Francisc Deak scia foarte bine, că în opera acelu profesor vienez era cuprins așa dicend conceptul ce domnea în cancelaria din Viena, și scriptul regesc din 1861, care era un răspuns la prima adresă și în urma căruia dieta ungară a întrerupt firul tratărilor, a conținut aceeași aserțiune și același statoriri și aserțiuni științifice. Și ce anume erau ele? Acea, că posedarea inseparabilă și indisolubilă, ce s'a stabilit între Ungaria și Austria prin identitatea dinastiei, nu însemnăză numai că ele sunt inseparabile și indisolubile, ci că s'au statorit anumite comunități (conexiuni), s'a stabilit un guvern central, s'a stabilit comunitatea unor anu-

mite afaceri, c'un cuvânt o *uniune reală* foarte importantă și care se estinde asupra celor mai principale interese ale țării.

În strălucita sa polemică Francisc Deak a dă, că domnitorul comun posedă cu drept de moștenire atât Ungaria și provinciile aparținătoare, cât și celelalte provincii ereditare împreună în mod inseparabil și indisolubil. Prin urmare se nu se potă despărți nici provinciile ereditare de olaltă său de Ungaria, nici Ungaria și țările aparținătoare ei se nu se despărta de către olaltă, ori se se împartă; c'un cuvânt, s'a proclamat principiul inseparabilității și indisolubilității.

Szilagy continuând spune, că înțelesul sancțiunii pragmatice n'a fost discutat nici-olaltă. El merge mai departe și dovedește, că și în legile dela 1848 este enunțată *inseparabilitatea provinciilor ereditare austriace și a țărilor coronei ungare*. Cu toate ocaziunile s'a enunțat identitatea dinastiei, ca condiția a inseparabilității și indisolubilității. Sub unul și același domnitor comun, cele două părți sunt inseparabile.

Acăsta parte a discursului său și-o finesce Szilagy dicend, că în art. de lege XII: 1867, se stabilește clar, că ce însemnăză principiul inseparabilității și indisolubilității. Părerea acesta s'a primit în lege, care este interpreta cea mai fidă a sancțiunii pragmatice.

Convocare.

În conformitate cu punctul 8 §-1 20 din Statute, membrii „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedórei”, precum și toți aceia, cari se interesază de înaintarea și cultura femeii române, prin această se convocă la adunarea generală ordinară, ce se va ține Duminecă 18 Nov. 1900 st. n. în Deva, localitatea Casinei române d. a. la 3 ore.

De va, la 12 Nov. 1900. st. n.

Elena Hosszu-Longinu n. Pop.
președintă.

Dionisie Ardelean.
secretar.

Literatură.

În editura librăriei Ciureu & Comp. din Brașov a apărut zilele acestea un valoros op intitulat „*Curs elementar de botanică și zoologie*” pentru clasele inferioare ale școlilor medii, de George Chelariu profesor și dirigent la școala reală. Partea I.

Opul are format 8° mare, se estinde pe 224 pag., tipărită pe hârtia fină și foarte curat, cu mai multe figuri din științele botanice și zoologice foarte bine reușite și desemnul clar.

Ca să ne mărginim dela recenziune specială și mai amănunțită, vom spune numai, că recenziunea făcută asupra acestui manual din partea comisiei anume alasă de către corpul profesoral din loc spre acest scop, a fost pe deplin favorabilă și satisfăcătoare. Aduagem încă, că e întocmit în cadrul planului ministerial pentru instrucțiunea în botanică și zoologie. Edițiunea lui a fost ajutorată din fondul „Coresi”. Prețul cor. 2.60.

Noțiuni de Economia Vitelor, prețioasă scriere economică a d-lui I. St. Furtuna, edițiunea a treia cu 137 ilustrațiuni și 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privește o bună gospodărie, începând dela boi, cai, oi, capre, porci, măgari, și așa pe rând până la cel din urmă pui de găină, găscă, curcă, rață, ba merge chiar până la ouă arătând și acestea cum se păstrează, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoștință de cauză și foarte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România și e aprobat de ministerul român al cultelor și instrucțiunii publice pentru școlile și pentru bibliotecile populare. Se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” cu 2 cor. plus 10 bani porto.)

Din „*Cura de apă*” ed. IV, apărută de curând, se pot procura exemplare și dela Tip. „A. Mureșianu” cu 3 cor. plus

20 bani porto. Legată în scórță și cu exterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în totă lumea și scrierile sale cu prețioase povești igienice ar trebui să se afe în totă familia, precum și în bibliotecile populare, căci țărani pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag. și are o scală alfabetică a tuturor bôlelor și poveștelor de cari se tracteză în op, în număr cam de 2200.

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicoel Sulică. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acesta a d-lui profesor la gimnasiul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă științifică, ci și prin limbajul său scris la înțelesul tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sa'e folklorice-filologice de până acum. Cartea ce anunțăm acum, se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu cu 40 cr. său 80 bani (plus 5 bani porto).

DIVERSI.

O vândătoare de țigare bogată. — La intrarea podului Brooklyn, în New-York, stă de dimineața până seara o femeie, care vinde țigare. Mușterii ei erau foarte numeroși, căci acel pod e foarte frecventat. Ni-mănuși însă nu iar fi trecut prin gând, că acea femeie se fi făcut avere cu profesionea ei. Mama Corcoran — cum o numesc toți — a cumpărat de curând o casă cu 225.000 de franci și acum vrea să cumpere o altă casă pe prețul de 90.000 franci.

Obiceiuri la nuntă. De curând a apărut în Londra o carte, în care se descriu obiceiurile la logodne și cununi. Obiceiul cel mai curios și tot-odată și cel mai chinător este la Malaj. Tinerei mirese, cu o săptămână înainte de cununiă, i-se pilesc dinții. Acest lucru îl indeplinește cu mare alai și în sunetul muzicii. Strigătele de durere ale sârmanei mirese le înecă sunetul de trimbițe, tobe etc. Acest chin durează mai mult de-o oră. În urma acesta gingiile se umflă și dor teribil. Inflamația gingiilor durează săptămâni în care timp biata mireasă abia poate dormi, vorbi și mânca. Și toate acestea sunt în săptămânile de miere.

La Japonese mirele trimite miresei o ștofă țesută cu fir de aur și o bucată de mătasă albă, desigur pentru ca tinăra mireasă să se mângăie de jucăriile arse. Cele mai caracteristice obiceiuri, fără îndoială, le are o seminție ce e aproape în stingere din India posterioară. Pețirea, logodna și cununiă la ei se pot face numai cu ocaziunea înmormântărilor. Dacă cineva mure il înmormânteză în mod provisor apoi se adună toți feciorii și fetele, cari au de gând să se însore, desgrăpă cadavrul din nou; se fac logodnele și în fine cununiile, cu care ocaziune mortul din nou e îngropat.

În Marocco mireasa e condusă în casa fiitorului ei bărbat noaptea la lumina lunii. La Spanioli cu ocaziunea cununiilor muzica are un rol deosebit. În Italia nici când nu se încheie căsătorii în luna lui Mai. În Florența însă și cei ce se căsătoresc în ziua de Luni sunt anatemizați, deoare se susține, că din căsătoriile încheiate Lunea se nasc numai fete idiote. În zilele de Sâmbăta numai veduvele se cunună. Joia este ziua strigoilor, Miercuria și Vinerea sunt zile de post, ér Marția e și nenorocăsa. Pentru cununi așăder nu rămâne, decât singur Dumineca. În China locuiesc o seminție mongolă între Canton și Mandaley, care nu poate să încheie căsătorii, decât într'o singură zi a anului: a 15-a din prima lună a anului.

Cel mai bătrân arbore, după datele de până acum, se află pe insula Oos în Asia-mică. Acest arbore este un platan uriaș, care încă și acum dă vârstare nouă. Se dăce, că sub crengile acelu platan învâța odinioară Hippocrates pe discipolii săi știința medicală. Socotind, că deja atunci arborele era destul de bătrân, nu-i esagerat, decât vîrstă lui se socotesc a fi de 2500. Trunchiul arborelui are o periferie de 10 metri.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Baur.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Cărți de rugăciuni și predicii:

Anghira Mântuirii, cărțica de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă. *Ediț. IV corectată.* Gherla. Prețul unui es. în părăți tari colorați . . . 35 cr. (+ 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. *Edițiunea IV.* Gherla. Conține peste 334 pag. Legată costă 50 cr. (+ 5 cr. porto.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărțică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Legată costă 22 cr. (+ 3 cr. porto.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onora Preacuratei Feciore Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 20 cr. (+ 3 cr. porto.)

Predici pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, Vul. I. de Em. Elef. t-rescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul (4 lei) . . . 1 fl. 50 cr.

De același autor a apărut Vol. II. cu **„Predici ocazionale și funebrele“**, care se estinde pe 220 pag. și conține predicii multe pentru cununii, și diferite ocașuni (la săntirea de biserică, la instalări de parochii, la prezentarea pentru prima-ora a preotului în parochii etc. et.) Peș. 1 fl. 70 cr.

Cuvântări bisericesti pe sărbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular Ioan Papiu. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul (în loc de 2 fl.) prin postă . . . 1 fl. 60 cr.

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioan Papiu. Conțin vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predie pentru Duminecile de peste an, ompuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predici pentru Dumineci de Iustin Popșu, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. Format mare de 500 pag. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Carte de Rugăciuni, cereri și laude spre folosul și mângăierea sufletelor creștinesci. Conține 201 pag. Prețul: legat simplu . . . 80 b.

„ leg. în pânză . . . 1 cor. 60 b.
„ „ în piele și aurit 3 cor. 20 b.
„ „ în catifea cu copcii și cu cruce 7 cor. — b.

Pomenirea Prea on. brău. al Preasăntei de Dumneșeu născătoare, scosă din antologion său minei și tipărită cu litere. Pag. 16. Prețul 20 ban.

Scrieri economice.

Pentru economii de vite este de neprețuit folos marele și valorosul op **Zootechnia** seu **cultura generală și specială a vitelor**, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școla superiöră din Bucuresci. „Zootechnia“ este partea a treia din „Manual de agricultură“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros aprețiat din partea întregii presse române și premial și din partea Academiei Române; ea cuprinde 779 pag. format mare 4°, cu 225 figur și costă 8 cor. (cu posta recom. 8 cor. 50 b.)

PARTEA I. a Manualului: Agrolgia seu „Agricultura generală“ 524 pag. Prețul à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 b.)

PARTEA II. „Fitotechnia“ seu „cultura specială a plantelor“ cu 611 pag. și 202 figur. Pr. 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 b.)

„Cartea Plugarilor“ seu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. Form. 8° 90 pag. costă 25 cr. (+ 3 cr. porto.)

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor sătenii de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului. Prețul francat 40 cr.

Grădina de legume, de Ioan I. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic și, pe cât scim, în literatura noastră de dincöce e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto.)

Vinuri din pöme, de Gr. Halip. prof. Este o carte de 96 pagine, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pöme; cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20, (cu posta 23 cr.)

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeinssen. *Edițiunea a V-a.* Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Novembre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.05
Renta de coröne ung. 4%	40.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.65
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	99.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonuri rurale ungare 4%	91.10
Bonuri rurale croate-slavone	92.50

Impr. ung. cu premii	164.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	140.50
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.40
Renta de aur austr.	115.10
Losuri din 1860.	133.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	16.88
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	671.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	665.25
Napoleondori.	19.21
Mărci imperiale germane	117.67 1/2
London vista.	240.65
Paris vista.	95.82 1/2
Rente de coröne austr. 4%	98.50
Note italiene	90.45

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Novembre. 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.88
Napoleon'd'or. Cump.	19.14	Vënd.	19.20
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.75	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Analizat de autorități medicale și aplicat în spităluri cu mare succes ca medicament exterior

SPIRIT
contra
REUMATISMULUI
vindecă iute și sigur
so'dină, Rheuma, Ischias și alte.

Efectul în unele casuri este extra-ordinar, că după o mișcă întrebunțare, încetează durerile și la böle învechite.

Dureri de dinți și cap
alină în 5 minute.

Prețul unei sticle cu instrucția folosirii 1 corönă, calitate mai tare cor. 2.40

Se capătă în toate farmaciile.
Cu posta cu rambursă seu după primirea prețului trimite producătorul

WIDDER GYULA,
farmacist în S.-A.-UJHELY.

Depou principal în Budapesta: în farmacia d-lui Josef v. Török Király-uctza Nr. 12, și Egger's farmacia Nađor VI. Vácz-Körut 17. — In Brașov: la farmaciile d-lor Victor Roth, farmacia la „Ursu“, Franz Kelemen, Carl Schuster, Friedrich Stenner, Alexina Jekelius. — In Cohalm: farm. Victor Melas.

Premiat cu diplome și medaliă de aur la expoșiția din Cairo 1885, și la expoșiția igienică din Londra 1886.

Medalia de aur Paris grupa XVI^{ta}.
de argint Paris grupa XIII.

Pentru
SESONUL de TÖMNA și IARNĂ

Recomandăm On. public **renumitele** noastre fabricate, **recunoscute ca förte solide**, și anume: pentru
Costume, Pardiseuri, Stofe pentru paltöne
förte moderne.
Stofe de uniforme pentru oficeri și amploiați.
Postavuri și Loden, pentru sport, economi și agricult.
Pleduri pentru bărbați, Plapöme și Covöre.
Ne rugăm de o cercetare numărösă.

Wilhelm Scherg & C-ie
fabrica de postav, Brașov.

5

Membru al Jyryului în 1885 și 1896 la Budapesta.

La prea Inaltă poruncă a Maiestăți Sale Apost. c. și r.

XXI. C. R. LOTERIE de STAT
pentru scopuri de binefacere militare

Acésta Loterie de bani
unică în Austria legal concesionată,
conține 18.122 câștiguri în bani gata
în sumă totală de 418.640 coröne.
Câștigul principal este

200,000 Coröne în bani gata.
Pentru plata câștigurilor garantéză oficiul loteriei c. r.

Tragerea urméză irevocabil în 13 Decemvre 1900.
Un los costă 4 coröne.

Lesuri sunt de vânzare: la despărțământul loteriei de stat în Viena, I. Riemergasse nr. 7, în colecturile loteriilor, Trafic, la oficiile de dajdie, poste, telegraf. și căi ferate, case de schimb. etc. Cumpărătorilor de losuri se dá planul gratis.

— Losurile se trimit franco. —

Directia oficiului loteriilor c. r.
despărțământul loteriei de stat.

1141,4—10

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“
Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:
Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe un an 12 fl. —

Pentru România și străinătate:
Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe un an 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.
Pentru Austro-Ungaria:
Pe an 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.

Pentru România și străinătate:
Pe an 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.
Domnii cari se vor abona din nou, se binevoiéscă a srcie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.